

• تحول نظم و نثر فارسی، ذبیح الله صفا

این کتاب کوچک، بخشی از مجموعه «تاریخ ادبیات ایران» تألیف استاد فقید و برجسته زبان و ادبیات فارسی، «دکتر ذبیح الله صفا» است. موضوع آن، تحول نظم و نثر فارسی از آغاز تا دوره معاصر است. هدف از تدوین کتاب آن است که خواننده غیر متخصص ولی علاقه مند با مطالعه آن از سیر تحول نظم و نثر فارسی، به اختصار و بی آنکه وارد مباحث مفصل، دقیق و تخصصی شود اطلاع پیدا کند و از گذشته ادبی سرزمین خود دورنمایی در نظر مجسم سازد. روش کار آن است که نخست وضع زبان پارسی و سپس چگونگی نثر و نظم در هر دوره به اختصار بازگو می شود و نویسندگان و شاعران برجسته آن دوره معرفی می گردند. آنگاه سبک هایی که در دوره های مختلف شعر و نثر وجود داشته است به اختصار مورد بحث قرار می گیرند

• تاریخ ادبیت ایران، رضازاده شفقت

این کتاب را در 422 صفحه در سال 1320 (انتشارات دانشکده پهلوی شیراز) تألیف کرد. این اثر چندین بار به چاپ رسید و به زبانی عربی ترجمه و در ممالک پاکستان، هندوستان نیز مورد استفاده قرار گرفت. در سال 1348 با تجدید نظر مؤلف بار دیگر به چاپ رسید. پس از فوت دکتر شفقت (1350ش) بار دیگر نسبت به چاپ و تکمیل آن اقدام شد. دکتر عیسی صدیق بخش اول کتاب را از دستنوشته های مرحوم شفقت زیر نظر استاد زبانشناسی ماهیار نوابی به این کتاب افزود. بخش های دیگر هم با کمک استادان دیگر مقابله و تکمیل شد. کتاب حاضر در دو بخش ادبیات ایران پیش از اسلام و ایران پس از اسلام تدوین شده و از خط و زبانهای باستانی تا عصر مشروطیت سخن رفته است. شرح مختصری از شعرا و نویسندگان مشهور هر عصر و نمونه ای از نظم یا نثر آنها آورده شده است. این کتاب در سال 1352 در تهران به طبع رسید.

• تاریخ ادبیات در ایران، ذبیح الله صفا

این کتاب خلاصه ای است از دو مجلد اول و دوم کتاب «تاریخ ادبیات در ایران» نوشته همین مؤلف. موضوع این مجلد، تاریخ ادبی ایران از آغاز عهد اسلامی تا اوایل قرن هفتم هجری یعنی تا دوران حملات تاتار و مغول است

• از صبا تا نیما، یحیی آرین پور

از صبا تا نیما عنوان کتاب ارزشمندی تألیف یحیی آرین پور، اثر جامع و منحصر بفردی میباشد که درباره تاریخ ادبیات ایران از دوره سبک بازگشت ادبی و ابتدای مشروطه تا دوره نیما و شکل گیری شعر نو و نوگویی شاعران معاصر نگارش شده است. بررسی تغییرات و رویدادهای ادبی و توجه به زمینه های سیاسی و اجتماعی و پیدایش گرایش های ادبی تازه مانند روزنامه نگاری، داستان و نمایشنامه نویسی به تقلید از اروپایی ها، از جمله تحولات نوینی می باشد که از نویسنده این اثر بدانها پرداخته است. این کتاب در اصل در دو جلد تهیه شده بود. جلد سوم این اثر مربوط به شاعران پس از پیدایش شعر نو با عنوان "از نیما تا روزگار ما"، نیز به چاپ رسیده است.

• از نیما تا روزگار ما، یحیی آرین پور

یکی از جالب ترین تحقیقات درباره ی زبان فارسی در دوره ی معاصر است که ابتدا در دو جلد منتشر شد و بعدها جلد سوم به آن اضافه شد. منتها جلد سوم آن بیش تر به صورت لیستی از نویسندگان و چهره های ادبی معاصر و زندگی نامه مختصر ایشان است و ارزش دو جلد اول را ندارد. این کتاب به دوران انقلاب مشروطه و تحولات ادبی آن دوره که متأثر از تحولات سیاسی و اجتماعی آن دوران بود می پردازد. بعد از آن تا دوره ی معاصر میرسد. محقق سعی کرده است که تا حد کافی اخلاق محققانه را حفظ و حق مشاهیر زمان را به جا آورد که انصافاً هم از پس آن بر آمده است

• چون سبوی تشنه، محمد جعفر یاحقی

نگارنده در این کتاب نکاتی مختصر از پیشینه ایران، و وضعیت تاریخی و فرهنگی این سرزمین فراهم می آورد. سلسله های ایرانی، وضع ادیان در دوران حکومت چنگیز، ادیان در دوره تیموری، سلسله های صوفیان، وضع زبان و ادب و شعر و گویندگان قرن نهم و اوایل قرن دهم، و وضع اجتماعی و فرهنگی ایران در دوره صفویان برخی از مباحث این کتاب هستند.